

Folkevalgte har krav på godtgjøring, men størrelsen er det kommunestyret som bestemmer

Kommunal Rapport 16.06.2025 Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Kan kommunestyret fjerne godtgjørelsen til ordføreren?

SPØRSMÅL: Ordførers parti er ikke lenger en del av noe flertall i kommunestyret. Et nytt, uoffisielt flertall dannet seg, og en rekke roller i kommunen og interkommunale samarbeid ble «fratatt» ordføreren. Nå sist ble det vedtatt at godtgjøringen skal settes ned fra 100 prosent av en stortingsrepresentants godtgjøring, til 70 prosent av samme grunnlag. Selve ordførerrollen vil fortsatt være 100 prosent. Er dette en lovlig og forsvarlig måte å behandle ordfører på?

SVAR: Dette er en problemstilling som vi ikke har, og vanskelig kan få, presise regler om. Utgangspunktet er jo at ordføreren er valgt for hele kommunestyrets funksjonsperiode, og ikke kan fratre eller kastes i denne. Det kan skape en vanskelig situasjon når det oppstår konflikt mellom ordfører og flertallet i kommunestyret, men det må de folkevalgte leve med. Jeg har sett enkelte tilfeller der slikt vedtak om godtgjøring til ordfører har bakgrunn i en slik situasjon og inngår i et politisk spill. Spørsmålet blir da om dette er et lovlig vedtak, eller om det skal anses som ulovlig maktbruk fra kommunestyrets side.

Utgangspunktet er bestemmelsen i [kommuneloven § 8–4](#) om at folkevalgte «har krav på godtgjøring for sitt arbeid». Størrelsen på denne er det altså kommunestyret som fastsetter, og den kan justeres opp eller ned i valgperioden. Det stilles ikke noe krav til begrunnelsen for en slik justering, den vil typisk være knyttet til en vurdering av tid og belastning ved å utføre de pliktene som er knyttet til vervet; etter loven, delegeringsvedtak eller verv på vegne av kommunen.

Det kan også forekomme som et rent sparetiltak i en økonomisk krise. Ved reduksjon må ordfører på sin side da kunne innskrenke den tid hen bruker til å oppfylle andre plikter enn de som er pålagt i lov.

I mer ekstreme tilfeller vil ordfører kunne be om at statsforvalter vurderer størrelsen på godtgjøringen, og tre medlemmer av kommunestyret kan kreve at statsforvalter foretar slik lovlighetskontroll av vedtaket, men jeg er usikker på om dette det vil føre fram i den saken vi her snakker om. Slike grep fra kommunestyrets side kan klart nok noen ganger være både urimelige og oppleves som maktmisbruk, men innen forholdsvis vide grenser vil vedtak som dette, måtte anses som basert på en politisk vurdering som ikke kan overprøves juridisk. Vi har jo ingen bestemmelser om adgang til å kaste en ordfører i valgperioden eller å frata hen sine lovbestemte rettigheter og plikter.